

Fizetőkapuink

Ember legyen a talpán, aki el tud igazodni a Magyar Szó főszerkesztőjének menesztése körüli történetekben! Hogy miért kellett Pressburgernek mennie, azt mi, a politikai élettől távol levők, csak találgathatjuk. Tény, hogy ugyanaz a Magyar Nemzeti Tanács váltotta le idén júniusban, amelyik két évvel ezelőtt a „fiatal, ambiciózus” (Radics Viktória) újságírót az egyetlen délvidéki magyar napilap főszerkesztőjévé megtette. Akkor, a kinevezéskor, csupán a barikád c. internetes oldalon H. Á. tiltakozott a kinevezés ellen (Liberális nyikhaj lett a Magyar Szó főszerkesztője, aki cigány államfőt akar, 2009. augusztus 8.), a Nemzeti Tanács egyhangúlag hozta meg döntését, s az új főszerkesztő arra a kérdésre, miért kellett az előző főszerkesztőnek, Kókai Péternek távoznia, azt a bölcs választ adta: ezt kérdezzék meg tőle!

A főszerkesztőváltás kapcsán többen megnyilatkoztak. Mások mellett Purger Tibor, a Magyar Szó washingtoni tudósítója is. Amellett, hogy sok mindenben igaza van a szerzőnek (a főszerkesztő illetően történő leváltásával csorbul a Magyar Szó, a Nemzeti Tanács, a VMSZ és a vajdasági magyarság vezetőinek tekintélye), arról bölcsen hallgat, ő hogyan került az Új Symposion élére 1983-ban, miután Sziveri Jánost az akkori hatalmasságok – a kommunisták – menesztették, ugyanis, ha valaki nem emlékezne rá, Purger Tibor volt az, aki vállalva az elvtársi megbízatást, minden előzetes irodalmi tapasztalat nélkül, főszerkesztője lett az Új Symposionnak.

„Am a módszer, amellyel a Magyar Szó főszerkesztőjét eleve elítélték – egy suba alatt és utólag napirendre tűzött, ám jó előre gyűjtögetett, négyoldalas fogalmazvány legelső (!) bekezdésében – az olyan valami, ami mellett egyszerűen nem lehet szó nélkül elmenni.” (P. T.: Kié a sajtó, miről is van szó?!, Magyar Szó, 2011. június 23., 7. old.). Purgernek ebben is igaza van, csak hogy ugyanígy nem lehetett volna, és nem lehet még mindig szó nélkül elmenni a '83-as történetek mellett sem. Arra viszont ez a Magyar Szó-s ügy éppen jó, hogy a magyar kormányba is bele lehessen egyet rúgni: „Így történt ez tavaly Magyarországon is: az arra hirtelen elegendő többséget szerző kormánypárt lenyelte a közmédiát

és annak vezetői közül kigyomláta a nem eléggé megbízhatónak tartottakat, a legmagasabb posztokra pedig minden különösebb procedúra nélkül külső kiszolgálóit hozta be. Aki nem lép egyszerre... nem kap szerkesztőséget estére.” (P. T.: Kié a sajtó,...)

Szabó Palócz Attila, a Magyar Hírlap újságírójaként viszont épp ennek az ellenkezőjét bizonygatja, hogy ti. a Magyar Szó főszerkesztőjének leváltásához nemhogy semmi köze nincs a Fidesznek, de bármilyen hasonlóság a magyarországi médiatörténetekkel a véletlen műve. (Szabó Palócz buzgalma érthető, hiszen meg kell felelnie a Magyar Hírlap elvárásainak, Szögi Csaba óbecsei bántalmazása kapcsán, amellet, hogy egy demokrata, szabadgondolkodású, nagyszerű újságíró, irodalmár és ember megveretése ellen emelt szót, többek között a Magyar Hírlapban is, a tettesek jobbkios kapcsolatait fölelgetve, miszerint a Jobbik romboló tevékenységét már a Délvidéken is gyakorolja – csak hogy mind a mai napig nem tartotta egyetlen médium sem fontosnak azt, hogy megszólaltassa, megkérdezze Szögi Csaba gaz bántalmazóit tettük indokáról, ha egyáltalán volt tett és volt indok, de ez, ahogy mondani szokták, egy másik történet!)

Szabó Palócz emlékezete szelektív. Szelektív, mert a főszerkesztőcsere kapcsán csak arra emlékezik, hogy a már említett Új Symposion-botrányban, amit ő a Magyar Szó legújabb botrányához hasonlít, Dudás Károly milyen szerepet vállalt, azt viszont elfelejti hozzátenni, ki, illetve kik voltak az egész Sziveri-ügynek a mozgatói, pedig ezt Szabó Palócznak tudnia kellene, hiszen még dokumentumfilmet is forgatott az Új Symposion 1983-as esetéről.

„Örömmel tapasztaltam a héten, hogy végre a baloldali kötődésű magyar sajtó ingerküszöbét is átlépték a délvidéki események, illetve a vajdasági magyarság egyetlen napilapja, a közszolgálati Magyar Szó főszerkesztőjének koncepció eljárásban történt, puccsszerű leváltása. Bár az már kevésbé érthető, hogy miért hozzák ezt kényszerűen összefüggésbe a nagyobbik anyaországi kormánypárttal: „Délvidéken dül a Fidesz” – hirdette például minapi címlapján a Magyar Narancs. Hogy kerül most ebbe a történetbe a magyar kor-

mánypárt? Hát lényegében sehogy. A szerző ugyanis azzal érvel, hogy „a közelgő, elsöprő Fidesz-győzelem bizonyossága befelé, illetve az anyaország felé fordította a VMSZ-vezetést”. Jó, rendben, de ez még messze nem jelenti azt, hogy a nagyobbik kormányzó pártnak bármi köze is lenne a történetekhez, legfeljebb lehetett volna – ha beleszól a határon túli magyarság belső ügyeibe. De nem tette, így hát nem is dűlhatott. A Vajdasági Magyar Szövetség vezetése páli fordulót tett, ennek hátterében pedig politikai érdek, helyezkedés áll. A Magyar Szó elleni hadjáratnak ellenben régre, messze a tavalyi anyaországi választások előtti időkre visszanyúló, délvidéki belső okai vannak.” (Az idézeteket, természetesen, eredeti formájukban közöljük – a szerző megj.) (szpray / terezapu.freeblog.hu: Náni néni nünükéje, Délvidék főszerkesztője, 2011. július 8.)

Szabó Palócz gondolatmenetét a következőképpen folytatja:

„A múlt század kilencvenes éveinek elején, az épp széthulló s akkor már minden eresztékében (fegyver) ropogó Jugoszláviában egy Radoman Bozovic nevű, középszerű politikus, Slobodan Milosevic szerb diktátor szocialista pártjának egyik vajdasági vezetője rendelkezett a tartományi tájékoztatási kérdésekben, személyes felügyelete alá tartozott a tejes délvidéki közmédia. Egyebek mellett a nevéhez kötődött a szerkesztőségek megtisztítása a nemkívánatos elemektől, publicistákat, riporttereket és újságírókat rúghatt ki kedvére, főszerkesztőket váltott le, és nevezett ki helyükre szocialistákhoz hű dilettánsokat. Ezzel érdemelte ki akkoriban a Vajdaság főszerkesztője gúnynevet. Megállás nélkül hangsúlyozott nemzeti érzelmei miatt most a Délvidék főszerkesztőjének kellene neveznünk azt a szabadkai lapszerkesztőt, Dudás Károlyt, a VMSZ alapító elnökségi és a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) kulturális bizottságának tagját – a funkcióhalmozás már önmagában is sokat jelent –, akinek személyes sértettsége áll Pressburger Csaba – a Magyar Szó leváltott főszerkesztője – meghurcoltatásának hátterében. Az ellene folytatott hadjárat, vagyis inkább villámháború, a koncepció per gépezete ugyanis akkor indult be, amikor a napilap egyik publicistája bírálta a Dudás által vezetett szabadkai Hét Nap című hetilap egyik cikkét. Pressburger pedig utóbb nem volt hajlandó bocsánatot kérni.” (szpray / terezapu.freeblog.hu...)

Tudjuk azt, a logikus gondolkodás nem mindenkinél az erőssége, így nem kell ezen az okfejtésen sem különösképpen meglepődnünk. Szabó Palócz szerint, és nem csak szerinte, hanem valóban a Milošević-korszak Radoman Božovićát az újságírói köznyelvben a Vajdaság főszerkesztőjeként emlegették, azok miatt a cselekedetei miatt,

amelyeket, hatalmából eredően, gyakorolhatott: szerkesztőségekben tisztogatott, újságírókat rúgattott ki, vagy éppen alkalmaztatott. „Megállás nélkül hangsúlyozott nemzeti érzelmei miatt most a Délvidék főszerkesztőjének kellene neveznünk [azt] a szabadkai lapszerkesztőt, Dudás Károlyt,...” – tehát: megállás nélkül hangsúlyozott nemzeti érzelmei miatt! Dudás Károlyt, „a VMSZ alapító elnökségi és a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) kulturális bizottságának tagját” – való igaz, Dudás a VMSZ egyik alapítója, minden bizonnyal az alapításkor az elnökség tagja is volt, ma pedig a VMSZ elnökségének és az MNT kulturális bizottságának is tagja, s bizony, funkciókat is halmoz, mert e mellett még a Hét Nap főszerkesztője, író, publicista és egyéb. Szabó Palócz viszont nagyon jól értesült lehet (vagy talán mégsem? – ez a titokzatos közbevetés a későbbiekben még fontos lehet!), ha ilyen nagy bizonyossággal kijelenti: Dudás személyes sértettsége áll Pressburger Csaba meghurcoltatásának hátterében! Az indoklás fentebb olvasható.

„Az esetet nem véletlenül nevezi a köznyelv más is második Sziveri-ügynek. Sziveri János költő volt a legendás Új Symposion című folyóirat főszerkesztője, akit 1983-ban egy hasonló koncepció eljárásban távolítottak el a lap éléről. De akkoriban még az öngazgatású szocializmus, a diktatúra éveit éltük, s nem volt ritka az ilyesmi. Sziveriéket akkor nacionalizmussal és sok más hülyeséggel vádolták, a folyóirat szerkesztőit meghurcolták, ellehetlenítették, a költő bele is betegedett a történetekbe, és néhány év múlva, igen fiatalon meghalt. Dudásnak kiemelt szerep jutott a Symposion-ügyben is: olyan éles hangú, ledorongoló, a szocializmus eszméit és vívmányait számon kérő cikkben támadta a fiatal irodalmárokat, hogy cikkét már másnap fordításban vették át a szerb nyelvű lapok is. No persze, hencegthettek vele, hogy a délvidéki magyarok kicsinálják egymást, nekik csak kényelmesen el kell helyezkedniük a páholyban.” (szpray / terezapu.freeblog.hu...)

A köznyelv itt, a Délvidéken egyáltalán nem nevezi a Pressburger-ügyet második Sziveri-ügynek, annak legfőljebb Szabó Palócz és társai szeretnék beállítani. Nem is nevezheti, mivel a Sziveri-ügyben nem csak Sziveri Jánost, a főszerkesztőt mentették föl az akkori hatalom gyakorlóit, hanem az egész szerkesztőbizottságot. Sziveriéket ha nacionalizmussal vádolták is, az semmiképpen nem magyar nacionalizmus volt, hanem sokkal inkább szerb és horvát, a Szabó Palócz által említett „sok más hülyeség” pedig anarcho-liberalizmus, bezárkózás, a jugoszláv szocialista öngazgatás értékeinek a nem kellő mértékű tisztelete volt. A szerkesztőbizottság

tagjait valóban meghurcolták, Sziveri János ezek után nem sokkal valóban súlyosan megbetegedett, majd betegségébe bele is halt, de azt Szabó Palócz, és nyilvánvalóan én sem tudhatom, betegségének és halálának oka főszerkesztői meghurcoltatása, esetleg genetikai hajlama, a töméntelen mennyiségben elfogyasztott cigaretta és alkohol, netalán valami más, vagy mindez együtt volt-e? Dudás „éles hangú, ledorongoló, a szocializmus eszméit és vívmányait számon kérő” cikke, (Szabó Palócz bizonyára a Palackposta c. írásra gondol, Magyar Szó, 1983.V.25.) közel harminc év távlatából talán már nem is tűnik olyan éles hangúnak – de ennek eldöntése nem az én tisztem, majd beszél róla Dudás, ha akar. A szerb nyelvű lapok nemcsak a szerkesztőséget ért bíráló írásokat vették át, hanem több szerb, horvát, bosnyák és szlovén lap is az Új Symposion védelmére kelt – ennyit a pontosság kedvéért.

„A szabadkai lapszerkesztőnek, aki manapság folyamatosan hangsúlyozza magyar nemzeti érzelmeit, akkoriban még egészen másfajta kötődései voltak. Ilyen meghatározó sorokban tudósított például Josip Broz Tito temetéséről: „Egyetlenegy ember nem jár az utcán, a nyitott ablakokon kiszűrődnek a partizán gyászinduló torkotszorító hangjai”. Vagy: „Soha többé lenyűgöző mosolya, súgja mellettem valaki a félhomályban, soha többé szemüvegének meleg csillanása”. A Délvidék főszerkesztője tehát minden rendszer megfelelő kiszolgálóembere. Lehetett könnyezve siratni azt az embert, akit ma már ő is diktátornak nevez (mert az érdeke manapság már inkább ezt kívánja...), lehetett üldözni, megbélyegezni, ellehetetleníteni Sziverit, akinek emlékére ma már megemlékező beszédeket mond. És igen, frontálisan le lehetett támadni Pressburgert is, aki ellen alig tudtak összevakarni holmiféle szakmai hibáknak feltüntetett vádakát. Annyiért pedig, amennyit valóban lajstromba tudtak szedni ellene a névtelenség mögött megbúvó „feljelentők”, még a játszótér homokozójában sem szól rá az anyuka gyermekére.” (szpray / terezapu.freeblog.hu...)

Szabó Palócz ismételtelen szelektív emlékező: a Nagy Vezért dicsőítők között Dudás mellett ott van Balázs Attila, Sziveri János, Végel, Koncz István, Domonkos, az ifjú Kalapáti, Ács Károly, Fehér Kálmán, az újvidéki Magyar Tanszék teljes vezérkara, a Magyar Szó, a Hét Nap, a Dolgozók, a Képes Ifjúság, mi több: a Jó Pajtás és a Mézeskalács publicistái, a hidasok, az üzeneteselek, a symposionisták és még az „abszolút művész, aki megírta, megalkotta az egész Vajdaságot magyarostul” (Radics Viktória), Tolnai Ottó is! Hosszú a névsor, sajnos, nagyon hosszú! Az igazsághoz azon-

ban az is hozzátartozik, hogy azt a fajta (magyar) falukutatást, szociológiai riportot és tényföltáró újságírást, amit Dudás Károly művelt, mellette csak Tari István, Podolszki József és, főképp fotóival, Dormán László tette. Olyan világot dokumentáltak, amely a hatvanas és hetvenes évekkkel végleg eltűnt a szocializmus faluromboló politikájában.

A „játszótér homokozója” meg szóra sem érdemes!

„Korhecz Tamás, az MNT elnöke az ülés után, amelyen szavaztak a főszerkesztő menesztéséről, úgy nyilatkozott az egyik televíziónak, hogy Pressburgert szakmai hibák miatt kellett eltávolítani. Nomármost, Korhecz Tamásnak mindenképp tudnia kell, hogy jogászként éppen ő követett el szakmai hibát, amikor úgy értékelte, hogy egy ilyen koncepciók eljárást igazolni lehet.” (szpray / terezapu.freeblog.hu...)

– Egy kis jogászi eligazítás egy mindentudó újságírótól még az MNT jogász elnökének sem árt meg!

„A délvidéki VMSZ, kihasználva a meghosszabbított karjaként használt – az eredeti elképzelés és a törvényi szabályozás szerint is sokkal többre hivatott – MNT-t, tett egy gesztust, hogy a Délvidék főszerkesztőjének kedvében járjon. Pressburger Csaba pedig egy életre megtanulhatta: aki Dudás Károlyt megsérti, annak repülnie kell. Pozitív fejlemény tehát, hogy végre a baloldali média ingerküszöbét is átlépték ezek az események, de ne hülyítsük már egymást, ezek a délvidéki magyarság parlagias és vidékies, belső hatalmi és presztízsharcai, és közülük sincs az anyagországi napi politikához. Nem a Fidesz dül a Délvidéken, hanem a provincializmus!” (szpray / terezapu.freeblog.hu...)

Szabó Palócz írása végére immár minden világos: ahogy (szinte) mindennek, úgy ennek az ügynek is van pozitív fejleménye: nevezetesen, hogy a (mindenható) baloldali média is fölfigyelt a Pressburger-ügyre, s a messzi Budapestről szemlélődve, „ezek a délvidéki magyarság parlagias és vidékies, belső hatalmi és presztízsharcai, és közülük sincs az anyagországi (!) napi politikához. Nem a Fidesz dül a Délvidéken, hanem a provincializmus!”

Mikorra már végre megnyugodhatna a kívülálló, akkor belebotlik egy másik, az anyag-, bocsánat: anyaországban már jó ideje sínylődő, a Délvidékről elszármazott igazi, nagybetűs, 289%-os vajdaságiba, a költő, esszéíró, műfordító, kritikus és újságíró Radics Viktóriába. Radics Viktória egy kissé másféleképp látja a dolgokat, aminek hangot is ad az Élet és Irodalom hasábjain (A nyilvános mosdó ünnepe, 2011. július 1.), és a Maribor 2012 – Evropska

prestolnica kulture c. honlapon (Fehér nadrágban, 2011. július 6.).

A némi történelmi áttekintés és az ÉS olvasóinak tájékoztatása után, miszerint a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács és a VMSZ a déli végeken teljhatalommal bír és önkényuralmi rendszert vezetett be, Radics Viktória a következőket írja Pressburger menesztéséről:

„A Magyar Szó fiatal, ambiciózus főszerkesztőjét azért kellett leváltani, mert a liberális újságírás, magyarán a sajtószabadság híve volt, azaz nem támogatta, hogy a lap a hatalmi helyzetben lévő párt és a „gazda” szócsöve legyen, miként azt sem, hogy a jobboldali populista demagógiát terjessze, melyet egyébként az anyaországból importálnak a párt utazó ügynökei, akiket a maradi provincializmusukkal megszírozott nemzeti ideológiájuk mellett az tart össze, hogy valahányan a kisebbségi húsofazék-ból meregetnek.” (A nyilvános mosdó ünnepe, Élet és irodalom, 2011. VII. 1.)

Nos, hogy is van ez? A fiatal, ambiciózus főszerkesztő a sajtószabadság híve volt, s egyebek mellett nem volt hajlandó arra, hogy terjessze a jobboldali, populista demagógiát, amelyet az anyaországból importálnak a párt (gondolom, a VMSZ) utazó ügynökei. Vajon ki az, aki téved? Radics Viktória vagy Szabó Palócz Attila? De mindez még semmi!

„A nyakcsigolya-reccsentő ülésre a Magyar Szó újságíróit és a velük tartó Tolnai Ottót nem engedték be. Rendőröket hívtak ki annak megakadályozására, hogy bármelyikük betegyje a lábát a szabadkai Magyar Házba. Az ülés után dr. Hódi Sándor pszichológus, a MNT Tájékoztató Bizottságának elnöke kifejtette, hogy a legnagyobb bajuk nem is az állítólagos „szakmai mulasztásokkal”, hanem a főszerkesztő „szemléletmódjával” volt, ugyanis kevesellik a lapban a „hitet, reményt”, a „pozitív szemléletmódot”, az „új bizakodást”, a „nemzetrészt” melletti elkötelezettséget, ami magyarra fordítva annyit tesz, hogy a főszerkesztő nem elég nacionalista, nem elég demagóg és nem eléggé „elkötelezett” pártember, hanem *vitapárti* értelmiségi, aki a kisebbségi rezsimmel szembeni bírálatoknak is teret adott.

A kisebbségi politikai vezetőség „hagyományos szemléletmódja” szerint az újság feladata a nyilvános mosdók ünneplése. A lokális nagyságok szalagavatásairól, értekezleteiről, beszédeiről és piaciátogatásairól való beszámoló, az anyaországban regnáló jobboldali és keresztény párt agresszív sugallatainak a terjesztése és a kritikai hangvétel elfojtása. Ezt nevezi az újonnan kinevezett főszerkesztő asszony „hagyományos újságírásnak”, mellyel fel kívánja váltani a mindössze szűk két éve tartó publicisztikai modernizálódást.” (A nyilvános mosdó...)

Azaz: „az anyaországban regnáló jobboldali és keresztény párt agresszív sugallatainak a terjesztése és a kritikai hangvétel elfojtása”, s természetesen, aki hitet, reményt és pozitív szemléletmódot képvisel, netalán a nemzetrészt mellett (valószínűleg a délvidékire gondolhatott Radics Viktória) kötelezi el magát, az magyarul annyit tesz: az a valaki nacionalista, demagóg és elkötelezett pártember! Az talán bizonyosra vehető Radics Viktória okfejtése kapcsán, hogy Pressburger Csaba főszerkesztőként nem volt ilyen, hiszen mivel ilyen (nacionalista, demagóg és elkötelezett pártember) nem volt, ezért mennie kellett. És modern is volt – tudjuk meg Radics Viktóriától, ami szintén helyénvaló, mert ugye: modernnek kell lenni mindenestül!

Az igazi csattanó azonban most jön:

„De: keresd az író! Ahogy az már mifelénk régi jó szokás: egy író áll a politikai (re)akciók háttérében, aki többé-kevésbé láthatatlanul és nagyon rafináltan mozgatja a szálakat. Esetünkben egy író hölgyről van szó, egy magas politikai tisztséget viselő írónőről. Mint mondják, ő fogalmazta meg és olvastatta fel a Pressburger Csaba elleni mondvacsínált bűnlajstromot, és a jól fizető pártemberekkel karöltve ő a „kivégzés” eszmei letéteményese, a MNT „szellemi vezére”.” (A nyilvános mosdó...)

Az imént írtam: modernnek kell lenni mindenestül, s hirtelenjében arra gondoltam, szegény Dudás Karcsi is ennek a modern világnak esett áldozatul, nevezetesen az orvostudomány sikereinek köszönhetően már nem is Károly, hanem Karol, esetleg Karolina, netalán Kerolájn, hogy még modernebbek és liberálisabbak legyünk, s kellő módon tiszteljük és szeressük a másságot! De nem! Én is tévedtem! Dudás, minden bizonnyal, megmaradt és meg is marad Károlynak. Hogy ezt honnan tudom? – Radics Viktória másik, már korábban jelzett írásából:

„De: cherchez la femme! És: keresd az író! Ahogy az már Közép-Kelet-Európában régi jó szokás: egy író áll a politikai (re)akciók háttérében, aki vagy nagyokat írva és szónokolva, vagy, mint most, többé-kevésbé láthatatlanul és rafináltan mozgatja a szálakat. Esetünkben egy író hölgyről van szó, egy magas politikai tisztséget viselő írónőről, akinek nem írom le a nevét, mert van rá módja, hogy azonnal sajtópert akasszon a nyakamba. Mint mondják, ő fogalmazta meg és olvastatta fel a túl bátor főszerkesztő elleni bűnlajstromot, és a pártemberekkel karöltve ő a „kivégzés” eszmei letéteményese, a vajdasági magyar politikai megújulás „szellemi vezére”.

A Magyar Szó újságíróit és a velük tartó Tolnai Ottót a döntő ülésre, melyen a sorsukról volt szó,

egészen az ülés végéig nem engedték be. Rendőröket hívtak ki annak megakadályozására, hogy bármelyikük betegye a lábát a szabadkai Magyar Házba. A helyi tévé azonban közvetítette az ominózus ülés egy részét: egy bevágás erejéig láttam, amint a híres író-politikusnő ott ül az első sorban, fehér nadrágban, és rajta tartja a szemét az embereken. Voltak köztük olyanok is, akik sírtak, és olyanok is, akik szót emeltek a nyilvános megszegés ellen. Lesz nemulass!” (Fehér nadrágban, Maribor 2012 Evropska prestolnica kulture, 2011. VII. 6.)

Nos, mindannyiunk megnyugvására megállapíthatjuk: a főszerkesztőt menesztő ülésen készült főlvételen az első sorban ülő író hölgy, aki magas politikai tisztséget viselő írónő nem Dudás Károly! Lehet, Dudásnak is van fehér nadrágja, de a főlvételen nem ő van! Hogy ki ő? Azt én nem tudhatom, de Radics Viktória viszont biztos állítja: ő fogalmazta meg és olvastatta fel a túl bátor főszerkesztő elleni bűnlajstromot, és a pártemberekkel karöltve ő a „kivégzés” eszmei letéteményese, a vajdasági magyar politikai megújulás „szellemi vezére”!

Ha mást nem, azt legalább tudjuk: vagy Szabó Palócz Attila, vagy Radics Viktória tévedett, vagy éppen nem mondott igazat! Netalán: füllentett! Személyes véleményünk pedig az, a Magyar Nemzeti Tanács már akkor tévedett, amikor két évvel ezelőtt Pressburger Csabát nevezte ki a Magyar Szó főszerkesztőjévé, egy olyan költőt, akitől ezt is olvashatjuk:

Gúnyolódó felezgető

*Írok én egy verselemző
Tetszésének megfelelő
Szabályosan rimeltetett
Ütemező szörnyeteget.*

*Magyar vers és ősi forma
Térjünk vissza a kőkorba
Szerezzünk be agyagtáblát
Véssük bele a kokárdát.*

(Tiszatáj, 1999. február)

Tévedett, mint ahogy most is téved a Pressburger személyénél sokkal fontosabb dologban is, nevezetesen az ösztöndíj-programban! Azzal, hogy csak azoknak az elsőéves egyetemi hallgatóknak ad ösztöndíjat – és nem is kevés pénzt! –, akik szerbiai karokra iratkoznak, azzal tulajdonképpen eltaszítja a fiataljainkat a magyar kultúrától, a magyar szellemiségtől! Az újvidéki Magyar Tanszék és a sza-

badkai Tanítóképző Kar kivételével egyetlen olyan délvidéki egyetemi szakirány sincs, ahol a hallgatók anyanyelvükön tanulhatnának. Néhány karon egyes tantárgyakat magyarul hallgathatnak, az Óvónőképzőben a tantárgyak túlnyomó többségét, de magyar egyetemi képzésben csak a leendő magyar szakos tanárok és tanítók részesülhetnek, illetve még ők sem, mert az általános tantárgyakat nekik is szerb nyelven kell hallgatniuk.

Téves az a fölfogás, nem is téves: bűnös, hogy azért nem adnak a Magyarországon tanuló egyetemistáknak ösztöndíjat, mert közülük kevesen jönnek haza! Téves és bűnös, mert még senki nem bizonyította be: a Szerbiában végzett magyar egyetemisták Szerbiában maradnak. Nagyrésztük elmegy, mint ahogy elmennek a szerb fiatalok is, egészen egyszerű oknál fogva: mert nincs esélyük munkát kapni. Nem abban kellene a fiataljainkat gátolni, hogy Magyarországon tanuljanak tovább (Habár Lovas Ildikó, a Nemzeti Tanács művelődési tanácsosa szerint: „Nagyon sokan iratkoznak szegedi, budapesti egyetemekre. Okos, tehetséges, kiváló képességű gyerekek, nem annyira szorgalmasak, de tehetősek, nagyon sokféle a világ, az egyetemekre iratkozók között is.” (L. I. Az ablakon és a lélekbe begyűrűzik a nyár, Magyar Szó, 2011. július 23., 24.) – Amellett, hogy meglehetősen kusza a mondat, a tanácsos asszony által sugallt lusta és gazdag jelző, igen ritka kivételtől eltekintve, nem jellemző a Magyarországon tanuló délvidéki fiatalokra, s neki mint politikusnak tudnia kellene azt is, a szegedi vagy budapesti továbbtanulás semmivel sem drágább, mint az újvidéki - nos fiataljainkat nem a magyarországi továbbtanulásban kellene gátolni, hanem sokkal inkább támogatni, s ami már illuzórikusan hangzik, sőt: naivul – munkahelyeket kellene létesíteni a számukra, hogy az életüket a szülőföldjükön élhessék le!

Illuzórikus és naiv elvárás, hiszen hogyan is tudnának politikusaink munkahelyeket teremteni gyermekeinknek, ha azt nem tudták, vagy akarták elérni, hogy az újonnan megépült autóúton ne Királyhalma magasságában legyen a fizetőkapu, hanem Szabadka alatt, amivel lehetővé téték volna azt, hogy az egész észak-bácskai és észak-bánsági régió lakosai, akik között zömmel magyarok vannak, s akiknek a szavazataival politikusaink ott vannak, ahol, Szabadkát, a térség központját könnyebben elérjék, és megkíméljék a településeken átvezető régi út mentén lakókat a fizetőkapu miatt a regionális útra visszakerülő forgalomtól.